

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA
BAKALÁŘSKÝ STUDIJNÍ PROGRAM OCHRANA OBYVATELSTVA
AKADEMICKÝ ROK 2020-2021

3. ROČNÍK PREZENČNÍ A KOMBINOVANÁ FORMA STUDIA

Předměty SZZ:

Povinné:

- Ochrana obyvatelstva
- Integrovaný záchranný systém
- Krizové plánování a řízení

Volitelné:

- Analýza rizik
- Krizový management a bezpečnostní systém

Tematické okruhy otázek ke SZZ:

Předmět: OCHRANA OBYVATELSTVA

- 1. Mezinárodní humanitární právo** – vznik a vývoj mezinárodního humanitárního práva (MHP), základní normy MHP, Národní skupina pro implementaci MHP, diseminace MHP v České republice (ČR), identifikace a označování v kontextu dokumentů MHP, zneužití rozlišovacích znaků a další trestné činy v relaci k MHP.
- 2. Stručná historie vzniku a vývoje ochrany obyvatelstva v ČR (od roku 1918 do současnosti)** - vznik ochrany obyvatelstva, jednotlivé vývojové etapy a stěžejní právní podpora těchto vývojových etap.
- 3. Základy ochrany obyvatelstva** – cíle ochrany obyvatelstva a její základní úkoly, základní právní normy a pojmy ochrany obyvatelstva, vzájemný vztah systému bezpečnosti ČR, ochrany obyvatelstva a krizového řízení, geneze a historický vývoj pojmu ochrana obyvatelstva a jeho právní ukotvení v jednotlivých vývojových fázích.
- 4. Aktuální Koncepce ochrany obyvatelstva – strategické cíle a priority ochrany obyvatelstva** a rozvoj významných oblastí ochrany obyvatelstva, zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v ČR 2018, podpora ochrany obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- 5. Pojetí ochrany obyvatelstva ve strategii Evropské unie (EU) a Severoatlantické smlouvy (NATO)** - ukotvení ochrany obyvatelstva – civilní ochrany v rámci struktur EU vč. právního rámce, mechanismus ochrany obyvatelstva v EU – koordinace, druhy modulů, moduly za ČR, ukotvení ochrany obyvatelstva – civilního nouzového plánování v NATO, tj. účel a role a jeho orgány v NATO, řízení a plánovací skupiny, mechanismy civilního nouzového plánování, koordinace řešení mimořádných událostí.
- 6. Preventivně výchovná činnost. Příprava a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva** – právní rámec, preventivně výchovná činnost, příprava a vzdělávání jednotlivých skupin obyvatelstva, příprava odborníků, příprava občanů k obraně státu, Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, Koncepce přípravy občanů k obraně státu.

7. **Mimořádné události** – právní rámec, definice, rozdělení, synergický jev, domino efekt, příklady nejrozsáhlejších mimořádných událostí v ČR a ve světě, vč. průběhu a následků.
8. **Nouzové přežití obyvatelstva** – právní rámec, základní pojmy, opatření nouzového přežití, podpora nouzového přežití ze strany Hasičského záchranného sboru a Armády České republiky, příklady nouzového přežití v historii.
9. **Humanitární pomoc a dobrovolnictví** – právní rámec, principy a zásady poskytování humanitární pomoci, způsoby poskytování a financování humanitární pomoci, aktéři poskytování humanitární pomoci, dělení nestátních neziskových organizací, zástupci významných poskytovatelů humanitární pomoci, možná negativa poskytování humanitární pomoci.
10. **Terorismus a superterorismus** – definice, Strategie ČR pro boj proti terorismu, nástroje boje proti terorismu, národní kontaktní bod pro terorismus, systém vyhlašování stupňů ohrožení terorismem, superterorismus, příklady teroristických činů.
11. **Objekty s větším počtem osob – měkké cíle** – definice měkkého a tvrdého cíle, příklady těchto cílů a jejich charakteristika, možné způsoby provedení útoků na měkké cíle, bezpečnostní prvky, jejich rozdělení a využití při ochraně měkkých cílů, další zodolňování měkkých cílů, příklady útoků na jednotlivé typy měkkých cílů v ČR a ve světě.
12. **Varování, vyrozumění, informování** – právní rámec, historie, současnost, základní pojmy, signály v ČR, typy a funkce koncových prvků varování používaných v ČR, alternativní způsoby varování, vyrozumění, informování, čísla tísňového volání a jejich speciální funkce.
13. **Evakuace** – právní rámec, rozdělení evakuace, plánování evakuace, prostředky přepravy – jejich výhody a nevýhody, příklady uplatnění evakuací v historii.
14. **Ukrytí obyvatelstva** – právní rámec, rozdělení úkrytů, charakteristika, vlastnosti a předurčení improvizovaných a stálých tlakově odolných krytů – vč. ochranného systému metra a Strahovského tunelu, plánování ukrytí.
15. **Ochrana obyvatelstva v případě chemických havárií** – zásady chování obyvatelstva, prostředky improvizované ochrany, improvizované ukrytí.
16. **Ochrana obyvatelstva v okolí vodních toků a pod vodními díly** – právní rámec, dělení a definice povodní, povodňové orgány a jejich úkoly, stupně povodňové aktivity, povodňové plány a jejich základní struktura a význam, povodňové prohlídky, hlídková služba, hlásná a předpovědní povodňová služba, chování obyvatelstva při a po povodni, mobilní protipovodňové systémy, příklady největších přirozených a zvláštních povodní v ČR a ve světě.
17. **Ochrana obyvatelstva v okolí jaderných zařízení** – právní rámec, jaderné zařízení, jeho definice, přehled jaderných zařízení v ČR, druhy plánovaných ochranných opatření, klasifikace radiačních mimořádných událostí, hodnocení jaderných událostí podle Mezinárodní agentury pro atomovou energii – stupnice, příklady jaderných událostí.
18. **Neodkladné pohřební služby** – právní rámec, historie a význam pohřbívání vč. pohřbívání vojáků, neodkladné pohřební služby – sled úkolů, způsoby pohřbívání vč. improvizovaných zařízení pro kremaci, nakládání s lidskými pozůstatky za zvláštních okolností, postupy pro nouzové pohřbívání za války.
19. **Preventivní, záchranné, likvidační a obnovovací (asanační) práce spojené s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí** – právní rámec, charakteristika a příklady uvedených prací.
20. **Případové studie v ochraně obyvatelstva** – definice, typy, zpracování, příklady zpracovaných významných případových studií.

LITERATURA:

Základní:

HRADIL, Jaroslav, Otakar J. MIKA, Miroslav MUSIL, Bohuslav SVOBODA, Jakub RAK a Dušan VIČAR. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

DOLEŽEL, Martin, Jan KYSELÁK, Otakar J. MIKA a Jaromír NOVÁK. *Základy ochrany obyvatelstva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. Učebnice. ISBN 978-80-244-4268-6.

KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. SPBI Spektrum. Červená řada. ISBN 978-80-7385-134-7.

MIKA, Otakar J., Pavel ZAHRADNÍČEK a Miloš ZEMAN. *Ochrana obyvatelstva: malé kompendium ochrany obyvatelstva*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2012. ISBN 978-80-87035-67-2.

Doporučená:

Koncepční, strategické, analytické aj. materiály České republiky vztahující se k oblasti ochrany obyvatelstva.

Zákonné a podzákonné právní předpisy České republiky vztahující se k oblasti ochrany obyvatelstva.

The Science for Population Protection. Lázně Bohdaneč: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Institut ochrany obyvatelstva, ročníky od roku 2008. ISSN 1803-568X.

112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Praha: MV – generální ředitelství HZS ČR, ročníky od roku 2001. ISSN 1213-7057.

Internetové stránky MV – generální ředitelství HZS ČR a dalších subjektů, řešících v České republice oblast ochrany obyvatelstva.

Předmět: INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

- 1. Vymezení problematiky Integrovaného záchranného systému (IZS) v kontextu** charakteristiky bezpečnostního prostředí, bezpečnostní politiky, bezpečnostní strategie ČR - jakož i bezpečnostního systému a systému krizového řízení.
- 2. Základní právní předpisy vztahující se ke krizovému řízení s důrazem na IZS.** (Ústavní zákon o bezpečnosti ČR č. 110/1998 Sb., z. č. 239/2000 Sb., o IZS, z. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, z. č. 241/2000 Sb., o hospodářských patřenicích pro krizové stavy... spolu s prováděcími vyhláškami a prováděcím nařízením vlády). Aktuální legislativní procesy v předmětné oblasti.
- 3. Stručná charakteristika dokumentů Audit národní bezpečnosti 2016 a Analýza rizik pro Českou republiku 2015.**
- 4. Pojmový a kategoriální aparát v IZS a jeho význam.** (Hrozba, riziko, krizové řízení, IZS, mimořádná událost, záchranné práce, likvidační práce, ochrana obyvatelstva – plnění úkolů civilní ochrany, zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity, věcná pomoc, osobní pomoc).
- 5. Dokumentace IZS dle § 14 vyhlášky č. 328/2001 Sb. ze dne 5. září 2001** o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb., její struktura a základní obsahové zaměření. Typové činnosti.
- 6. Poplachový plán IZS kraje, jeho účel zpracování a obsah.** Stupně poplachu poplachového plánu IZS a jejich definice.
- 7. Havarijní plánování jeho charakteristika a obsahové zaměření.** Havarijní plány objektové, havarijní plány územní, vnitřní a vnější havarijní plán, havarijní plán kraje. Plány konkrétních činností.
- 8. Taktická, operační a strategická úroveň řízení v IZS, příklady z aktuální praxe.**
- 9. Bezpečnostní rady a krizové štáby** jako nástroj koordinace záchranných a likvidačních prací v procesu strategického řízení IZS.
- 10. Prověřovací a taktická cvičení jako součást odborné přípravy jednotek PO a dalších složek IZS, cvičení orgánů krizového řízení, jejich dokumentace.**
- 11. Systém krizové komunikace jako významný prostředek pro koordinaci činností složek IZS,** kterou se rozumí přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi jednotlivými složkami IZS. Integrovaná telekomunikační síť Ministerstva vnitra (MV), digitální radiová síť PEGAS, mobilní telefony pro krizové řízení, technická centra tísňového volání. Národní informační systém IZS.
- 12. Úkoly a pravomoci MV a dalších ústředních správních úřadů** při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Ministerstvo vnitra a IZS.
- 13. Úkoly hejtmána kraje a starosty obce s rozšířenou působností** jakož i krajských a obecních úřadů ve vztahu k IZS, jako výkon státní správy v přenesené působnosti. Postavení a úkoly právnických a fyzických osob v rámci IZS, jejich práva a povinnosti.
- 14. Úkoly hasičských záchranných sborů (HZS) krajů ve vztahu k IZS** a jejich servis pro samosprávu – při výkonu státní správy v přenesené působnosti, při přípravě složek IZS a organizaci cvičení, při provádění záchranných a likvidačních prací.
- 15. Základní složky IZS.** Právní ukotvení, jejich organizační struktura, základní personální a materiální zabezpečení, perspektivy jejich dalšího rozvoje.
- 16. Ostatní složky IZS a poplachový plán IZS kraje.** Armáda České republiky, možnosti zapojení jejich sil a prostředků při záchranných a likvidačních pracích v rámci činnosti IZS.

- 17. IZS a mezinárodní spolupráce** Dohody na úrovni krajů – poskytování pomoci mezi sousedními regiony různých států – přeshraniční dohody. Výkon funkce Národního styčného bodu. Členství ČR v EU a IZS. Poskytování pomoci do zahraničí (humanitární pomoc, záchranné týmy).
- 18. Logistické zabezpečení IZS.** Postavení, význam, způsoby a zásady logistické podpory jednotlivých prvků IZS a jejich vzájemná součinnost při řešení krizových situací, způsoby využití technických a komunikačních prostředků při jejich nasazení.

LITERATURA:

Základní:

ÚZ číslo 1300 – Krizové zákony, HZS, Požární ochrana, Obnova území. Sagit a. s., Ostrava – Hrabůvka 2019, číslo: 1300, ISBN: 978-80-7488-333-0.

Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. Praha, 2015. ISBN 978-80-7488-333-0.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, MV – GŘ HZS, Praha 2013.

Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v České republice 2018, MV GŘ HZS ČR, Praha 2018.
<https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

Analýza hrozeb pro Českou republiku - závěrečná zpráva. MV - GŘ HZS, Praha 2015.
www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zprava-pdf.aspx

Audit národní bezpečnosti Ministerstvo vnitra ČR, Praha, 2016.
<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/audit-narodni-bezpecnosti-151410/>

Doporučená:

ADAMEC, Vilém a kol. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. SPBI Ostrava 2012, ISBN 978-80-7385-123-1.

Skripta *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*, MV – GŘ HZS, Praha 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

ŠILHÁNEK Bohumil, DVOŘÁK Josef, *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách*. MV-GŘ HZS, Praha 2003. ISBN 80-86640-12-4.

VIČAR, Dušan, VIČAR Radim, *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. (skripta), FLKŘ UTB, Zlín 2013, ISBN 978-80-7454-279-4.

Moduly - studijní texty k problematice bezpečnosti. MV-GŘ HZS.
<http://www.hzscr.cz/clanek/moduly-studijni-texty-k-problematice-bezpecnosti.aspx>

Předmět: KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ

1. **Podstata, předmět a cíle krizového řízení a plánování** – předmět a základní funkce krizového řízení, úrovně členění krizového řízení, krizové plánování a jeho cíl, úloha krizového manažera v krizovém řízení, požadavky na jeho vlastnosti.
2. **Stručná historie vzniku a vývoje krizového řízení ve světě a v České republice (ČR)** - vznik krizového řízení, události, které formovaly vývoj krizového řízení ve světě, krizové řízení v ČR a jeho vznik.
3. **Základní právní rámec krizového řízení v ČR** – základní právní normy a definice, strategické, koncepční a jiné dokumenty podporující řešení krizového řízení v ČR.
4. **Bezpečnostní strategie ČR a Obranná strategie ČR** – právní rámec, historie vzniku dokumentů, obsah a význam aktuálních obou strategií, význam pojmu strategie a koncepce v relaci k bezpečnosti.
5. **Bezpečnostní systém ČR** – právní rámec, bezpečnost, vnitřní a vnější bezpečnost státu, funkce bezpečnostního systému ČR, základní prvky bezpečnostního systému, vztahy a vazby mezi nimi.
6. **Architektura nadnárodní bezpečnosti** – Organizace spojených národů, Evropská unie, Státy severoatlantické smlouvy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci ve světě a nevládní organizace, jejich vznik, význam a přínos pro oblast celosvětové a evropské bezpečnosti.
7. **Krizové situace** – Audit národní bezpečnosti – cíl auditu, hrozby pro ČR dle auditu, možný vznik krizových situací v ČR dle auditu, vztah události, mimořádné událost a krizové situace v závislosti na vývoji situace.
8. **Krizové stavy** – právní rámec, definice krizového stavu, rozdělení krizových stavů, důvody pro vyhlášení, kdo vyhláší, pro jaké území, na jakou dobu, způsob vyhlášení, zveřejnění a ukončení krizového stavu, struktura rozhodnutí hejtmána o vyhlášení stavu nebezpečí a rozhodnutí vlády o vyhlášení nouzového stavu.
9. **Orgány krizového řízení v ČR** – právní rámec, orgány krizového řízení jednotlivých úrovní, Bezpečnostní rada státu a její úkoly, složení a výbory, Ústřední krizový štáb a jeho úkoly, složení a řízení v závislosti na krizové situaci, pracovní skupiny Ústředního krizového štábu, pracoviště Ústředního krizového štábu, Bezpečnostní rada a Krizový štáb kraje a obce s rozšířenou působností, Krizový štáb obce.
10. **Kritická infrastruktura** – právní rámec, základní definice, schéma vazby a vztahu infrastruktury ČR, kritické infrastruktury a obranné infrastruktury, proces určování prvků kritické infrastruktury, kritéria pro určování prvků kritické infrastruktury, plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury.
11. **Obranná infrastruktura** – právní rámec, objekty důležité pro obranu státu – charakteristika, rozdělení a dokumentace, objekty možného napadení – charakteristika, kategorizace a dokumentace.
12. **Záložní krizová pracoviště** – právní rámec, subjekty zřizující tato pracoviště, dělení záložních krizových pracovišť a jejich charakteristika, rozsah vybavenosti záložních chráněných krizových pracovišť.
13. **Krizové plány** – právní rámec, základní pojmy – krizový plán a zvláštní skutečnost, postup zpracování, vedení a aktualizace krizového plánu, rozdělení krizových plánů, struktura a způsob zpracování krizového plánu kraje a krizového plánu obce s rozšířenou působností, základní části těchto plánů.
14. **Plány krizové připravenosti** – právní rámec, základní pojmy – plán krizové připravenosti a plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, druhy plánů krizové připravenosti, základní části těchto plánů, obsah a význam plánu krizové připravenosti určeného vzdělávacího zařízení.

15. **Havarijní plány – právní rámec**, základní pojmy z dané oblasti, druhy havarijních plánů, jejich význam, základní části těchto plánů.
16. **Typové plány pro řešení krizových situací a Pandemický plán** – právní rámec, základní pojem – typový plán a pandemický plán, význam typových plánů, druhy typových plánů a zodpovědnost za jejich zpracování, základní části typových plánů, pandemický plán a jeho význam.
17. **Státní pomoc při obnově území** – právní rámec, majetek sloužící k zabezpečení základních funkcí v území, zásady poskytnutí státní pomoci, předkládané náležitosti žádosti o státní pomoc na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území nebo na pořízení nového majetku, který bude plnit tutéž základní funkci jako majetek zničený pohromou.
18. **Krizové řízení v Armádě České republiky (AČR)** - právní rámec, členění ozbrojených sil, předurčení AČR a aktivních záloh ozbrojených sil, povolání vojáků AČR k plnění úkolů Policie ČR při radiačních haváriích na jaderných elektrárnách, použití AČR k záchranným pracím a k likvidaci následků pohromy, systémy aktivace sil a prostředků (SaP) AČR, SaP – odřady AČR vyčleňované ve prospěch Integrovaného záchranného systému – dohoda o plánované pomoci na vyžádání v rámci Ústředního poplachového plánu.
19. **Hospodářská opatření pro krizové stavy** – právní rámec, Správa státních hmotných rezerv a její úkoly, účastníci systému hospodářských opatření pro krizové stavy, nezbytná a mobilizační dodávka, státní hmotné rezervy a jejich dělení, regulační opatření a způsob jejich plnění.
20. **Cvičení orgánů krizového řízení a scénáře cvičení** – právní rámec, cíle cvičení, druhy cvičení, cvičící orgány, zodpovědnost za přípravu a provedení cvičení, plán cvičení a jeho obsah, konkrétní cvičení na ústřední úrovni.

LITERATURA:

Základní:

TARČÁNI, Ondřej. *Teorie a praxe krizového řízení I. 2.*, doplněné a upravené vydání. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

NOVÁK, Jaromír. *Krizové řízení*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. Učebnice. ISBN 978-80-244-4269-3.

JAKUBCOVÁ, Lenka a Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7.

TARČÁNI, Ondřej. *Teorie a praxe krizového řízení II*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-357-4.

Doporučená:

Koncepční, strategické, analytické aj. materiály České republiky vztahující se k oblasti krizového plánování a řízení.

Zákonné a podzákonné právní předpisy České republiky vztahující se k oblasti krizového řízení.

RICHTER, Rostislav. *Slovník pojmů krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. ISBN 978-80-87544-91-4.

The science for population protection. Lázně Bohdaneč: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Institut ochrany obyvatelstva, 2008-. ISSN 1803-568X.

Internetové stránky MV – generální ředitelství HZS ČR a dalších subjektů, řešících v České republice oblast krizového řízení.

Předmět: ANALÝZA RIZIK

1. **Vymezení základních pojmů** – riziko, nebezpečí, hrozba, zranitelnost, řízení rizika, scénář nebezpečí, škoda, iniciace, rizikové faktory.
2. **Identifikace nebezpečí** – identifikace rizikových faktorů, kontext nebezpečí, vnímání nebezpečí, vytváření scénářů.
3. **Analýza rizika** – předmět a cíl analýzy rizika, požadavky, obsah analýzy rizika, přístupy k analýze rizika.
4. **Obecný postup analýzy rizik** – stanovení hranice analýzy rizik, identifikace rizik, stanovení parametrů rizika, pravděpodobnost jevu, důsledky.
5. **Systémová analýza a rozhodování** – systémy, základní systémové vlastnosti, řízení a rozhodování v systémech, nástroje pro systémovou analýzu, prvky analýzy, modely analýzy.
6. **Základní metody pro identifikaci rizik** – rozdělení metod a jejich charakteristika. Brainstorming, Metoda Delphi, Metoda „Check-list Analysis“, Analýza kořenových příčin, Ishikawa diagram, metoda „HAZOP – Hazard Analysis and Operability Study“.
7. **Stromové diagramy** – metoda „FTA – Fault Tree Analysis“, metoda „ETA – Event Tree Analysis“, metoda „Bow Tie“.
8. **Tvorba registru nebezpečí** – vypracování registru nebezpečí, postup, principy tvorby
9. **Základní metody pro analýzu rizik** – rozdělení metod a jejich charakteristika Metoda „FMEA – Failure Mode and Effect Analysis“, Matice pro posouzení rizika, Metoda „PNH“.
10. **Účelnost analýzy rizik** – sledovaný cíl analýzy rizik, místo a úloha znalostí – analytický tým, předběžné rozbory, vymezení rizika prostřednictvím nebezpečnosti a zranitelnosti okolí.
11. **Softwarová podpora analýzy rizik** – nástroje a prostředky k odhadu a simulaci následků nežádoucích událostí, mapování rizik (software Terex, Riskan, využití geografických informačních systémů k mapování rizik).
12. **Rozhodování o riziku, vymezení a cíl rozhodování** – přijatelnost rizika, podmínka přijatelnosti rizika, FN křivky, zásada předběžné opatrnosti.
13. **Možnosti ošetření rizik** – volba nástroje pro ošetření rizika, náklady na ošetření rizika, vymezení pojmů retence rizika, redukce rizika, transfer rizika, sdílení rizika, vyhýbání se riziku, diverzifikace rizika.
14. **Rizika v krizovém řízení** – podstata a klasifikace rizik krizového řízení, vzájemné působení faktorů rizika, řízení rizik v procesu tvorby a realizace rizikového rozhodnutí, riziko krizového řízení, metody hodnocení rizika.
15. **Analýza hrozeb v ČR** – metodika řešení, úkoly a kompetence, základní pojmy, předběžná a multikriteriální analýza, výsledky hodnocení, další postup.

LITERATURA:

Základní:

SMEJKAL, Vladimír a RAIS, Karel. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. 483 s. Expert. ISBN 978-80-247-4644-9.

ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. 98 s. ISBN 978-80-7318-696-8.

TICHÝ, Milík. *Ovládání rizika: analýza a management*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2006. 396 s. ISBN 80-7179-415-5.

Doporučená:

KORECKÝ, Michal a TRKOVSKÝ, Václav. *Management rizik projektů*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3221-3

KRULIŠ, Jiří. *Jak vítězit nad riziky: aktivní management rizik - nástroj řízení úspěšných firem*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-835-2.

CIMBÁLNÍKOVÁ, Lenka, BILÍKOVÁ, Jana a TARABA, Pavel. *Databáze manažerských metod a technik*. Vyd. 1. Ostrava: Repronis, 2013. 263 s. ISBN 978-80-7329-380-2.

ANTUŠÁK, Emil. *Krizová připravenost firmy*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 182 s. ISBN 978-80-7357-983-8.

BARTLOVÁ, Ivana a BALOG, Karol. *Analýza nebezpečí a prevence průmyslových havárií*. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. 191 s. ISBN 978-80-7385-005-0.

PALEČEK Miloš a kol. *Postupy a metodiky analýz a hodnocení rizik pro účely zákona č. 353/1999 Sb. o prevenci závažných havárií*. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2000.

TOMEK, Miroslav, SEIDL, Miloslav a ŠEFČÍK Vladimír. *Bezpečnost a ochrana lidí v pracovním procesu*. Vyd. 1. Žilina: EDIS, 2010. 223 s. ISBN 978-80-554-0243-7.

Předmět: KRIZOVÝ MANAGEMENT A BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

- 1. Definice managementu a obsahový význam pojmu management, jeho smysl a povaha** - základní funkce a úrovně managementu. Krizový management jako vědní obor. Specifika krizového managementu. Cíle a úkoly krizového managementu. Krizový manažer, manažer (pracovník) krizového řízení.
- 2. Krizový manažer** - manažerské role, vrozené a získané předpoklady, profil manažera, postavení manažera v hierarchii řízení, manažerské dovednosti, styly řízení.
- 3. Plánování v krizovém řízení** - podstata a význam plánování. Plán (fáze tvorby plánu a jeho realizace). Druhy plánů. Druhy plánů v bezpečnostním systému České republiky.
- 4. Rozhodování v krizovém řízení** - definice a fáze. Rozhodovací proces v krizovém managementu. Pojem racionální rozhodování. Výběr alternativ. Rozhodování v podmínkách určitosti, neurčitosti a rizika. Vícekriteriální rozhodování, empirické metody, expertní šetření. Rozhodování u územní samosprávy při řešení mimořádných událostí a krizových situací.
- 5. Manažerská funkce organizování v krizovém managementu** - organizační struktury veřejné správy. Specifika organizačních struktur krizového managementu územních samosprávných celků. Neformální struktury a jejich místo v krizovém managementu veřejné správy. Horizontální a vertikální dělba práce ve veřejné správě.
- 6. Funkce vedení v krizovém managementu** - řízení lidského kapitálu, pracovní místa na úseku krizového managementu veřejné správy, personální plánování, výběr pracovníků, vzdělávání a rozvoj pracovníků v krizovém řízení.
- 7. Krizová komunikace** - definice a funkce komunikace, proces komunikace, komunikační kanály, komunikace ve veřejné správě, komunikace v míru, komunikace s veřejností v zóně havarijního plánování, krizová komunikace, zásady krizové komunikace, výběr média přenosu. Plán krizové komunikace.
- 8. Kontrolování v krizovém řízení** - systém a proces kontrolování ve veřejné správě. Kontrola jako zpětná vazba. Kontroly v krizovém řízení. Kontrola obcí, obcí s rozšířenou působností, kraje. Nejvyšší kontrolní úřad a jeho role v krizovém řízení.
- 9. Bezpečnostní politika České republiky** – základní východiska bezpečnostní politiky ČR. Bezpečnostní zájmy, bezpečnostní prostředí. Terorismus, globální terorismus. Asymetrické války. Nekonvenční terorismus.
- 10. Vojenské a nevojenské krizové situace** - poslání a úkoly Severoatlantické aliance, členství České republiky v bezpečnostních strukturách Evropy.
- 11. Struktura krizového managementu ve státní správě v České republice** - základní prvky bezpečnostního systému ČR. (prezident, parlament, vláda, Bezpečnostní rada státu a její pracovní orgány. Ústřední správní úřady.
- 12. AČR** - vyčleněné síly a prostředky Armády České republiky pro řešení mimořádných událostí a krizových situací.
- 13. Organizace krizového řízení u samosprávných celků** - obec, obec s pověřeným úřadem, obec s rozšířenou působností, kraj.
- 14. Pravomoci a povinnosti v krizovém řízení** - starosta obce s rozšířenou působností, hejtman kraje.
- 15. Financování krizového řízení** – rozpočtový proces a rozpočtová pravidla ČR, krizové řízení a finanční zabezpečení na úrovni samosprávy, obce s rozšířenou působností (ORP) a kraje na zvládání mimořádných událostí a krizových situací.
- 16. Informační systémy krizového managementu** - ARGIS, KRIZKOM, jejich určení a možnosti využití.
- 17. Systém obnovy postiženého území obce** - zákonné předpoklady čerpání finančních

prostředků. Dotační tituly na obnovu území. Všeobecná pokladní správa.

Literatura:

Základní:

ADAMEC, Vilém a kol. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. SPBI Ostrava 2012, ISBN 978-80-7385-123-1.

Kolektiv autorů: *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 24 stran, ISBN 978-80-7441-005-5, Praha 2015.

MAREŠ, Miroslav, REKTOŘÍK Jaroslav a ŠELEŠOVSKÝ Jan. *Krizový management: případové bezpečnostní studie*. Praha: Ekopress, 2013, 237 s. ISBN 978-80-86929-92-7.

VIČAR, Dušan a VIČAR Radim, *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*, (skripta), Zlín: FLKŘ UTB, 2013, ISBN: 978-80-7454-279-4.

NOVÁK, Jaromír. *Krizové řízení*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 162 stran. Učebnice. ISBN 978-80-244-4269-3.

Doporučená:

ANTUŠÁK, Emil a VILÁŠEK Josef. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016, 130 s. ISBN 978-80-246-3443-2.

ANTUŠÁK, Emil. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7357-488-8.

NOVÁK, Jaromír. *Vnitřní a vnější bezpečnost státu*. 1. vyd. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2014. 131 s. ISBN 978-80-244-4371-3.

RICHTER, Rostislav. *Slovník pojmů krizového řízení*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. 153 stran. ISBN 978-80-87544-91-4.

VANÍČEK, Jiří. *Krizový zákon: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2017. xxv, 335 stran. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-787-5.